

Univerzita Karlova v Praze
Fakulta sociálních věd
Institut sociologických studií
Katedra veřejné a sociální politiky
Oponentský posudek

Studentka: Aneta Jeráčková

Oponentka: Mgr. Selma Muhič Dizdarevič, Ph.D.

Název práce: Vzdělávací politika vůči Romům v ČR: aplikace teoretického přístupu konstrukce cílových populací na problematiku vzdělávání romských žáků na českých školách

V práci se autora zabývá aplikací teorie SCP na vzdělávací politiku Romů na českých školách za cílem odpovědět na otázku, proč je tato politika segregáční nebo, jak SCP teorie to označuje – degeneráční. Autorka dobře zpracovala samotnou teorii, hlavní přínos vidím ve velmi úspěšné aplikaci teorie na danou politiku. Nejsem si však jistá, že vede k lepšímu porozumění toho, už chronicky analyzovaného, tématu, ale spíš k nové klasifikaci diskursu o vzdělávací politice Romů. Tomu nasvědčuje i struktura práce, a sice v části, kde autorka, dle teorie popisuje různé strategie ospravedlňování či úsilí o změny, které ilustruje, nedokládá je však uváděním citací, které v podstatě nikde neanalyzuje. Nicméně bych diplomovou práci studentky považovala, z hlediska stanoveného cíle a provedení, za povedenou.

Zde jsou témata k diskusi a jednotlivé komentáře:

Nejsem si jistá, jestli se nejedná o požadavek katedry, ale považuji za dost zvláštní když se uprostřed práce, na str. 13 popisuje struktura práce a uvádí literatura a to ještě pod názvem „základní literatura“. Copak nestačí běžný obsah a seznam literatury na konci?

Autorka na str. 21 slibuje, že její poznatky lze aplikovat i na jiné znevýhodněné skupiny, které to jsou? O tom se na konci práce nezmiňuje, což souvisí s tím, že autorka určitou teorii aplikovala, ale doporučení nezformulovala nebo formulace doporučení nezformulovala pomocí teorie, ta už byla k dispozici ve veřejném prostoru poměrně dlouho.

Na str. 24 říká, že definice Romu č.3 je pro její práci klíčová, proč?

Dle mého názoru autora dost povrchně a trochu i zbytečně popisuje rozdíly mezi pragmatismem a konstruktivismem.

Poprosila bych o zdůvodnění, proč je výzkumným designem případová studie, když se, dle všeho jedná o kombinaci analýzy diskursu (což i sama autorka uznává) a kvalitativního šetření?

Co znamená věta na str. 39: „Strategie odměňování znevýhodněných a naopak trestání znevýhodněných představuje čistou politickou příležitost (oportunity)?“

Na str. 49 citace respondentů jako kdyby spadly z nebe, proč jsou tady, co dokládají, atd.

Ač klasifikace jednotlivých strategií patří k skutečně povedené části práce, chybí zcela analýza „nepřizpůsobivosti“ Romů, která dominuje obecně v téměř všech projevech o této skupině. Též pak platí o analýze základního problému: respekt ke kulturním specifikám versus postup do střední třídy (české), o čem psali Jakoubek a Hirt (které autorka zmiňuje).

Je zcela nejasná věta, ze str. 70 (a proč je tučně): „Tato strategie...“, jak to, že strategie odvolávání na právo nemusí mít vliv na postavení skupiny? A která pak má?

Trochu mi vadí, že autorka nereflektuje nástup p. Dobeše na MŠMT, kdy došlo k hromadnému odmítání spolupráce ze strany skupiny expertů/tek, kteří do té doby působili jako skupina zabývající se inkluzivním vzděláním při MŠMT. Dle klasifikace této práce, o jakou strategii by se de facto jednalo?

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku velmi dobře.

V Praze, 23.1.2012

Selma Muhič Dizdarevič